

SLUTRAPPORT
Klimatinvesteringsprogram II
2007–2011

Växjö
2011-07-07

Dokumentinformation

Titel:	Slutrapport Klimatinvesteringsprogram II 2007-2011
Innehåll:	Dokumentet innehåller slutrapport för Regionförbundet södra Smålands klimatinvesteringsprogram II 2007-2011.
Dokumentet är sammanställt av:	Per Hansson på Energikontor Sydost på uppdrag av Regionförbundet södra Småland. Energikontor Sydost Framtidsvägen 10 A 351 96 VÄXJÖ 0470 – 76 55 60
Färdigställd:	2011-07-07
Tidigare dokument:	2010-02-23 Verksamhetsrapport 2009 2009-02-27 Verksamhetsrapport 2008 2008-04-30 Verksamhetsrapport 2007 2008-03-01 Verksamhetsrapport 2007 (Kortversion till Länsstyrelsen)

INNEHÅLL

INNEHÅLL	3
UPPDRAG SOM PROGRAMÄGARE.....	5
Slutrapport.....	5
PROGRAMRAPPORTERING Klimp II 2007-2011	7
Hur har programmet genomförts?.....	8
Den fortsatta uppföljningen och utvärderingen av programmet	13
Samverkan med näringsliv, organisationer med flera.....	14
Allmänhetens engagemang och jämställdhet	16
Information och kunskapspridning om programmet	16
Följdåtgärder tack vare programmet	17
Andra förhållanden av betydelse?.....	20
Goda exempel	20
Bilagor till slutrapporten	21
ÅTGÄRDSRAPPORTERING.....	23
Administration	23
PC-konferens - Utbildning, coaching.....	24
Kommunal reserevision	25
Energisnål gatubelysning Alvesta.....	26
Energisnål gatubelysning Tingsryd.....	27
Energisnål gatubelysning Uppvidinge	28
Energisnål gatubelysning Växjö	29
Energisnål gatubelysning Älmhult.....	30
Närvärme i Lenhovda.....	31
Gasrening Sundet Växjö	32
Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby	33
Utökad biogasproduktion i Ljungby	33
Bidrag till tankställen med förnybara drivmedel	34
Elektrifiering av industrispår i Älmhult	35

UPPDRAG SOM PROGRAMÄGARE

Slutrapport

Regionförbundet södra Småland är efter programperioden skyldig att senast tre månader efter programmets slut lämna en slutrapport. Programmet slutade 22 maj 2011 och slutrapporten ska vara inlämnad till Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Kronobergs län senast den 22 augusti 2011. Syftet med slutrapporten är i grunden att uppfylla villkoret på rapportskyldighet som anges i beslutet från rådet för investeringsstöd. Slutrapporten är givetvis också värdefull eftersom den ger en bra överblick över hur programmet har utvecklats. Denna sammanställda slutrapport är också användbar i informations sammanhang.

Krav på innehåll i slutrapporten

Anvisningar för vad slutrapporten ska innehålla presenteras i Naturvårdsverkets författningssamling NFS 2003:13. Av författningssamlingen framgår att rapporteringen skall innehålla:

17 § Senast tre månader efter det att samtliga åtgärder i programmet har slutförts, skall den som beviljats bidrag av Naturvårdsverket för ett program eller en enskilda åtgärd till Naturvårdsverket lämna en sådan slutrapport som avses i 17 § förordningen (2003:262) om statliga bidrag till klimatinvesteringsprogram. Slutrapporten skall omfatta alla åtgärder som beviljats bidrag. Slutrapporten skall lämnas i den form som Naturvårdsverket anvisar. Kopia på slutrapporten skall ges in till länsstyrelsen i det eller de län där åtgärder genomförts. (NFS 2007:8)

18 § Slutrapporten skall innehålla en redovisning av

1. hur information och kunskap om programmet har spridits,
2. vilka mätbara miljöeffekter som uppkommit under programperioden till följd av var och en av åtgärderna, respektive långsiktigt beräknas uppstå,
3. vilka eventuella övriga resultat och effekter som uppnåtts under programperioden för var och en av åtgärderna respektive långsiktigt beräknas uppstå,
4. till vem och för vilka åtgärder som programägaren har betalat ut bidrag,
5. hur mycket bidrag programägaren har rekvirerat,
6. hur bidraget för var och en av åtgärderna uppfyller de villkor som angetts i Naturvårdsverkets beslut om bidrag och om eventuella ändringar av åtgärderna i programmet,
7. specificerade kostnader och delkostnader för varje åtgärd,
8. vilken samverkan som ägt rum med näringsliv, organisationer, universitet, högskolor och andra aktörer när det gäller att genomföra programmet,
9. hur allmänheten engagerats och i vilken utsträckning både män och kvinnor varit delaktiga i genomförandet av programmet,
10. på vilket sätt den fortsatta uppföljningen och utvärderingen av åtgärderna skall genomföras,
11. vilka eventuella följdåtgärder som blivit möjliga genom programmets investeringar, samt
12. andra förhållanden av betydelse, enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För demonstrationsprojekt, eller i de fall ny teknik eller nya metoder förekommit i en åtgärd, skall rapporten dessutom redovisa

- a. en utvärdering av resultatet av den nya tekniken eller den nya metoden,
- b. på vilket sätt programägaren eller annan aktör bidragit till spridning av resultaten i en sådan åtgärd, samt
- c. hur det fortsatta arbetet avses bedrivas.

19 § Till slutrapporten skall bifogas intyg från en auktoriserad revisor eller en certifierad kommunal revisor som godkänt den ekonomiska redovisningen. (NFS 2007:8) Underlaget för slutrapportens redovisning av ekonomi och miljöeffekter skall vara tillgängligt för Naturvårdsverkets kontroll.

Slutrapportens uppläggning

För att följa utvecklingen och händelser för respektive åtgärd under programperioden har huvudmännen årligen fyllt i en åtgärdsjournal. Uppgifterna som har lämnats i åtgärdsjournalen har legat till grund för den årliga verksamhetsrapporten som Regionförbundet södra Småland har lämnat till Länsstyrelsen i Kronobergs län. För insamlandet av uppgifterna till slutrapporten har frågorna i åtgärdsjournalen kompletterats med de frågor Naturvårdsverket önskar få svar på i slutrapporten.

Slutrapporteringen av Klimp till Naturvårdsverket är webbaserad och bygger på att programägaren skall ge svar på ett antal frågor. Svarsmöjligheten i webbformuläret är begränsad till max 2000 tecken per svar. Om svaren är längre än 2000 tecken hänvisas till att dokument kan bifogas som bilaga.

För att skapa struktur på slutrapporten och för att visa på helheten av Regionförbundet södra Smålands KLIMP har detta dokument tagits fram. Utgångspunkten är Naturvårdsverkets frågor som i detta dokument är markerade med en ram. Där svaren från programägaren Regionförbundet och huvudmännen är längre än det hänvisade utrymmet har en sammanfattning av svaret skrivits inledningsvis i stycket och det mer utförliga svaret därefter. Hela detta dokument och huvudmännens rapporter av sina åtgärder är också bifogade som bilagor till den webbaserade slutrapporten.

Inledningsvis finns slutrapporteringen av programmet och därefter följer slutrapporteringen av programmets åtgärder.

PROGRAMRAPPORTERING Klimp II 2007–2011

Programnamn	KLIMP II
Arbetsnamn	KLIMP II 2007–2011
Programägaren	Regionförbundet södra Småland f.d. Södra Smålands kommuner och landsting f.d. Kommunförbundet Kronoberg
Organisationsnummer:	222 000 - 0372 f.d. 222 000 – 0497 (Kommunförbundet Kronoberg & Södra Smålands kommuner och landsting))
Naturvårdsverkets diarienummer:	752-2912-04
Kontaktperson	Peter Hogla Per Hansson
Postadress	Videum
Postnummer och postort	351 96 VÄXJÖ
Telefon	0470 - 77 85 00 (Peter Hogla) 0706 – 20 83 04 (Per Hansson)
E-post	peter.hogla@rfss.se per.hansson@energikontorsydost.se
Förändring:	Under 2007 slutade Gunbritt Öhlén som regiondirektör och ersattes av Ulla-Karin Jönsson. I början av 2009 slutade Ulla-Karin Jönsson och ersattes av Peter Hogla som tf regiondirektör.

Ekonomi för programmet enligt ansökan:

Miljörelaterad investering	Begärt bidrag	Bidragets andel av den miljörelaterade investeringen
Vid ansökan:		
62 279 300 kronor	16 943 150 kronor	27 %
Efter två godkända ändringsbegäranden:		
73 719 000 kronor	16 143 150 kronor	22 %
<i>Bidragets andel är olika till programmets olika åtgärder</i>		

Beskrivning av programmet i ansökan:

O.B.S. Beskrivningen av Regionförbundet södra Smålands (före detta SSKL:s) program Klimp II på Naturvårdsverkets webbplats vilken denna text är hämtad från är inte relevant i sin helhet. Detta eftersom hela programmet inte beviljades bidrag. Någon ny reviderad programbeskrivning har inte begärts in av Naturvårdsverket. I avsaknad av den nya beskrivningen finns här den ursprungliga beskrivningen av programmet.

Södra Smålands Kommuner och Landsting, SSKL, har tillsammans med Alvesta, Lessebo, Ljungby, Markaryd, Tingsryd, Uppvidinge, Växjö och Älmhult, dvs. samtliga av länets kommuner, tagit fram ett regionalt klimatinvesteringsprogram med hjälp av Energikontor Sydost. Även andra aktörer så som näringsliv, kommunala bolag och föreningar har deltagit. Programmet är omfattande, ambitiöst och bygger på stor delaktighet och förankring i länet, vilket framförallt manifesteras genom att samtliga av länets åtta kommuner är delaktiga och kommer att genomföra åtgärder inom ramen för programmet.

SSKL ansöker om totalt 140,7 miljoner kronor i bidrag till 44 åtgärder. Den totala miljörelaterade investeringen är på 597,8 miljoner kronor. Bidraget motsvarar 24 % av den miljörelaterade investeringen. Åtgärderna beräknas leda till ett minskat bidrag till växthuseffekten med 49 900 ton koldioxidekvivalenter. Användningen av fossila bränslen och el kommer att minska med sammanlagt 33,5 GWh. Som en bieffekt kommer produktionen av förnybar el att öka med 50 GW.

SSKL:s regionala Klimp och klimatstrategi har tagits fram med hjälp av och har sin underbyggnad i det regionala miljömålet Begränsad klimatpåverkan och länets framtagna Åtgärdsstrategi för effektivare energian-

vändning och transporter i Kronobergs län. Genom att ansluta denna Klimp till det regionala arbetet som leds av Länsstyrelsen skapas en stark enighet och en kraftfull möjlighet att driva den regionala utvecklingen mot ett närmande av visionen och det långsiktiga målet att bli en fossilbränslefri region, ett mål som också nyligen också har slagits fast i det regionala utvecklingsprogrammet (Rup), Mötesplats Södra Småland. SSKL:s Klimp är inriktat på att arbeta inom fem områden vilka är effektivisering, förnybara bränslen, val av transportmedel och drivmedel, planering och styrdokument samt information. Genom SSKL:s Klimp kommer flertalet av åtgärderna i länets åtgärdsstrategi att kunna genomföras.

Ett av regionens delmål är att utsläppen av koldioxid år 2010 inte skall vara mer än 3,5 ton koldioxid per invånare i länet. Det kommer att bli svårt att nå det delmålet. Detta program kommer dock att leda till en minskning med cirka 280 kg koldioxid per länsinvånare, vilket inte är tillräckligt, men vi närmar oss målet ett fossilbränslefritt södra Småland.

Hur har programmet genomförts?

Sammanfattning av beskriv hur programmet har genomfört.

(Texten i rutan skall föras till Naturvårdsverkets e-dokument ruta " Programbeskrivning – Sammanfattning ". Max 2000 tecken.)

Regionförbundet södra Småland tilldelades i maj 2007 ett klimatinvesteringsbidrag på 16,9 miljoner kronor från Naturvårdsverket till detta program, KLIMP II. Regionförbundets klimatinvesteringsprogram omfattade sammanlagt 44 åtgärder. Av dessa avslogs bidrag till 32 av åtgärderna medan tolv av åtgärderna erhöll bidrag. Utöver det erhöles också ett bidrag till administrationen av programmet. Under programperioden har två ändringsbegäranden lämnats in och fått godkänt. Efter godkända ändringsbegäran omfattar investeringar totalt 73,7 miljoner kronor. Programmets bidrag minskades med 800 tkr till 16,1 miljoner kronor. Bidragsandel för programmet sänktes till cirka 22 procent. Bidragsandelen för respektive åtgärd varierar mellan 15 och 50 procent.

Regionförbundets klimatinvesteringsprogram syftar till att påskynda omställningen till en mer hållbar utveckling i Kronobergs län. Det övergripande syftet och målet enligt ansökan är att "Kronobergs län ska bli föregångare i Sverige i arbetet med att minska klimatpåverkande utsläpp. Den långsiktiga inriktningen ska vara att göra regionen fossilbränslefri".

Utanför ramen för detta klimatinvesteringsprogram 2007–2011, Klimp II, har Regionförbundet arbetat fram två ytterligare klimatinvesteringsprogram. För att hålla isär de tre programmen kallas de för Klimp I, Klimp II och Klimp III.

Efter de båda ändringsbegärandena var målet för programmet att minska koldioxidutsläppen med 13 755 ton CO₂-ekvivalenter. Trots att några åtgärder har haft problem i genomförandet ligger måluppfyllelsen för programmet på 72 %. Huvudmännerna i programmet har sammanlagt under programperioden genomfört investeringar på 64 812 794 miljoner. I denna slutredovisning begärs 11 819 548 miljoner i bidrag.

Regionförbundet södra Småland tilldelades i maj 2007 ett klimatinvesteringsbidrag på 16,9 miljoner kronor från Naturvårdsverket till detta program. Regionförbundets klimatinvesteringsprogram omfattade sammanlagt 44 åtgärder. Av dessa avslogs bidrag till 32 av åtgärderna medan tolv av åtgärderna erhöll bidrag. Utöver det erhöles också ett bidrag till administrationen av programmet. Under programperioden har två ändringsbegäranden lämnats in och fått godkänt, se beskrivning längre ner. Denna slutrapport beskriver aktiviteten i dessa åtgärder som tilldelats bidrag.

Regionförbundets klimatinvesteringsprogram syftar till att påskynda omställningen till en mer hållbar utveckling i Kronobergs län. Det övergripande syftet och målet enligt ansökan är att "Kronobergs län ska bli föregångare i Sverige i arbetet med att minska klimatpåverkande utsläpp. Den långsiktiga inriktningen ska vara att göra regionen fossilbränslefri".

Varje person i Kronobergs län släpper enligt Energikontor Sydosts SCB:s energibalans 2008 ut 3,3 ton koldioxid om året. Det är en minskning med 0,8 ton jämfört med SCB:s energibalans från 2004. Av utsläppet på 3,3 ton per person kommer 51 procent från transporter och arbetsmaskiner och 49 procent från övriga samhällssektorer. Det regionala miljömålet som har antagits av Länsstyrelsen i Kronobergs län är att de fossila koldioxidutsläppen till 2010 ska minskas till 3,5 ton koldioxid per person och år, vilket alltså har uppnåtts.

Utanför ramen för detta klimatinvesteringsprogram 2007–2011, Klimp II, har Regionförbundet arbetat fram två ytterligare klimatinvesteringsprogram. För att hålla isär de tre programmen kallas de för Klimp I, Klimp II och Klimp III. Det första klimatinvesteringsprogrammet, Klimp I, var för perioden 2005–2008. Det programmet omfattade sammanlagt 6 åtgärder och hade ett bidrag på 3,6 miljoner. Det programmet avslutades i november 2008 och har slutrapporterats till Naturvårdsverket. Besked om slutreglering av programmet kom försommaren 2009 som innebar återbetalning av delar utbetalat bidrag. I november 2007 lämnades ytterligare en ansökan in till Naturvårdsverket, Klimp III. Klimp III innehåller sammanlagt 32 åtgärder och omfattar investeringar på sammanlagt 520 miljoner kronor. För Klimp III har Regionförbundet ansökt om ett bidrag på 124 miljoner kronor. I beslutet från Naturvårdsverket i maj 2008 erhöll Regionförbundets Klimp III ett bidrag på 28,6 miljoner till 5 åtgärder.

Tidsplan

Enligt Rådet för investeringsstöd pågår Regionförbundets Klimpprogram II från den 23 maj 2007 till den 22 maj 2011. Enligt Naturvårdsverkets författningssamling 2003:13 § 17 ska Regionförbundet södra Småland i egenskap av programägare senast tre månader efter det att samtliga åtgärder i programmet har slutförts lämna en slutrapport till Naturvårdsverket, det vill säga senast den 22 augusti 2011.

Sedan starten har aktiviteter pågått i samtliga åtgärder som ingår i programmet. Några av åtgärderna har haft hög aktivitet och blev snabbt genomförda. Tre av åtgärderna i programmet fick inleda med ett intensivt arbete för att ta fram en fördjupad planering av genomförandet och för att finna lösningar på egenfinansieringen av åtgärderna. Åtgärderna som har haft problem för genomförandet är 29. *Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby*, 31. *Utökad biogasproduktion i Ljungby* samt 36. *Elektrifiering av industrispår i Älmhult*.

Ljungby kommuns två åtgärder 29. *Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby* och 31. *Utökad biogasproduktion i Ljungby* har haft problem med genomförandet. Mot slutet av 2009 stod det klart att de inte skulle genomföra åtgärderna. Genom brev från Ljungby kommun i maj 2010 stod det klart att åtgärderna inte skulle genomföras och att de ställde sig positiva till om åtgärderna skulle kunna överlåtas till annan huvudman. I mitten av 2010 stod det klart att Växjö kommun skulle kunna ta över och genomföra en av åtgärderna, den åtgärd som i stora drag överensstämde med Ljungbys åtgärd 29. Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby. Under hösten 2010 skrevs en ändringsbegäran och sändes in. Naturvårdsverket beslöt 2010-10-27 att Växjö kunde ta över åtgärd 29. Det nya namnet på åtgärden blev *Gasrening vid Sundet Växjö*. Naturvårdsverket beslöt också att Ljungbys åtgärd 31 skulle läggas ner. Växjös åtgärd *Gasrening vid Sundet Växjö* har kort tid för genomförandet och anläggningen är ännu inte startad, men betald och under uppförande.

Älmhults åtgärd 36. Elektrifiering av industrispår i Älmhult är beroende av planer och beslut hos Trafikverket. Åtgärden har under åren lagts till och tagits bort från dessa planer vid ett flertal tillfällen. Andra halvåret 2010 såg det ut som om åtgärden skulle genomföras och då inom ramen för Klimpens programperiod. Men vid tiden för slutrapportering stod det klart att åtgärden inte har kunnat genomföras.

Under programperioden har ytterligare en huvudman inkommit med en förändringsbegäran. Det var Miljöfordon syd för åtgärden 32 Bidrag till tankställen med förnybara drivmedel. I december 2009 sändes en ändringsbegäran till Naturvårdsverket. Skälen till förändringsbegäran var förändring av huvudman för åtgärden från Miljöfordon syd till Energikontor Sydost för att därigenom nå samordningsvinster med det regionala projektet "Rädda landsbygdens bensinstationer". Förändringsbegäran innefattar också en omfördelning i åtgärdens budget samt ett förtydligande om att bidrag till tankställen också kan ges till andra än bensinstationer (t ex till samhällsförening, kommun eller elbolag) för E85, RME, biogas och även andra förnybara/alternativa drivmedel avsedda för personfordon, inklusive laddningsstationer till eldrivna fordon. I februari 2009 biföll Rådet för investeringsstöd på Naturvårdsverket ändringsbegäran.

Ekonomi

Utbetalningar från Naturvårdsverket

Regionförbundets Klimp II-program efter godkända ändringsbegäranden omfattar investeringar på totalt 73,7 miljoner kronor. Programmet har beviljats bidrag på 16,1 miljoner kronor. Efter den senaste ändringsbegäran minskades programmets bidrag med 800 tkr. Bidragsandel för programmet ligger på cirka 22 procent. Bidragsandelen för respektive åtgärd varierar mellan 15 och 50 procent. Naturvårdsverkets utbetalning av bidragsandelen sker vid tre tillfällen. De första 25 procenten av bidraget betalas ut i början av programperioden, 50 procent i mitten av programperioden, och 25 procent efter att slutredovisningen har godkänts, vilket är planerat att ske i slutet av 2011.

I och med att några av åtgärderna inte har genomförts som planerat kommer ett återbetalningskrav att uppstå. Då inget bidrag har betalats ut från Regionförbundet till de berörda huvudmännen kan en sådan återbetalning ske tämligen omgående efter beslut av Rådet för investeringsstöd.

	Summa utbetalat	Datum för utbetalning
Utbetalning nr 1 från SNV till RFSS	4 235 787 kr	2007
Utbetalning nr 2 från SNV till RFSS	8 471 575 kr	2009
Utbetalning nr 3 från SNV till RFSS		
Summa:	12 707 362 kr	

Utbetalningar från Regionförbundet södra Småland

Utbetalningar från Regionförbundet till programmets huvudmän sker efter bestämda regler som är upprättade i avtalet mellan Regionförbundet och huvudmännen. En förutsättning är således att det finns ett underskrivet avtal.

Innan första utbetalningen av bidragsbelopp sker, skall huvudmannen till Regionförbundet lämna en arbets- och tidsplan för åtgärden. Andra utbetalningen av bidrag görs när begärda uppgifter godkänts av Regionförbundet och när Regionförbundet erhållit motsvarande belopp av Naturvårdsverket.

Av bidragsbeloppet betalas högst 75 procent ut till huvudmannen innan slutrapport för hela Klimatinvesteringsprogrammet lämnats till Naturvårdsverket. Först när Naturvårdsverket godkänt slutrapporten och Regionförbundet fått motsvarande belopp utbetalt av Naturvårdsverket kan resterande del, om högst 25 procent, betalas ut. Den slutliga utbetalningen förväntas inte kunna göras förrän tidigast hösten 2011.

Gjorda investeringar i åtgärderna ska kunna styrkas med fakturor eller motsvarande. För att kostnaderna ska berättiga till stöd måste de ha uppkommit under programperioden och vid revision vara möjliga att identifiera och kontrollera. Till varje huvudmans åtgärdsredovisning har bifogats ett revisorsintyg som styrker kostnaderna för åtgärdernas genomförande.

Beloppen är i tkr.				Utbetalt från Regionförbundet södra Småland					
Åtgärdens nr och namn	Huvudman	Investering	Beviljat bidrag	2007	2008	2009	2010	2011	Hittills utbetalt
Administration	Regionförbundet södra Småland	721,3	360,6	74,3	84,4	57,9	40,5		257,1
1. PC-konferens – Utbildning, coachning	Regionförbundet södra Småland	918	409						
2. Kommunal reserevision	Regionförbundet södra Småland	2 410	360						
6. Energisnål gatubelysning Alvesta	Alvesta kommun	3 180	477			119,2			119,2
7. Energisnål gatubelysning Tingsryd	Tingsryd kommun	2 500	375			93,7			93,7

Slutrapport Klimp II 2007-2011 - Regionförbundet södra Småland

8. Energisnål gatubelysning Uppvidinge	Uppvidinge kommun	3 700	555			138,7			138,7
9. Energisnål gatubelysning Växjö	Växjö kommun	5 550	1 550			387,5			387,5
10. Energisnål gatubelysning Älmhult	Älmhults kommun	4 090	613,5			153,4			153,4
27. Närvärme i Lenhovda	Lenhovda Energi AB	8 900	2 670			667,5		1 335,5	2 002,5
29. Gasrening vid Sundet i Växjö	Växjö kommun	21 000	3 500						
29. Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby	Ljungby kommun	0	0						
31. Utökad biogasproduktion i Ljungby	Ljungby kommun	0	0						
32. Bidrag till tankställen med förnybara drivmedel	Energikontor Sydost	14 400	3 380			845		1 690	2 535,0
36. Elektrifiering av industrispår i Älmhult	Älmhults kommun	6 310	1 893						
Summa:		73 719	16 143	74,3	84,4	2 463,0	40,5		5 687,2

Huvudmännens kostnadsredovisning

I tabellen nedan redovisas de kostnader som huvudmännen har lämnat till slutrapporten och vad de begär i klimatinvesteringsbidrag. Även om kostnaden för en huvudman och för administrationen överskrider den angivna kostnaden så finns en medvetenhet om att bidragsbeloppet inte kan ökas över det beslutade beloppet. Samtliga kostnader för huvudmännen har uppstått under programperioden. För administrationen redovisas de kostnader som har uppstått efter programperiodens slut men inom de tre månader som är avsatta för sammanställningen av slutrapporten. I respektive huvudmans slutredovisning finns en mer utförlig kostnadsredovisning.

Beloppen är i tkr.		Enligt beslutet		Kostnadsredovisning	
Åtgärdens nr och namn	Huvudman	Investering	Beviljat bidrag	Investerat i åtgärden	Begär i bidrag i slutredovisning
Administration	Regionförbundet södra Småland	721,3	360,6	774,7	360,6
1. PC-konferens – Utbildning, coachning	Regionförbundet södra Småland	918	409	821,6	366,0
2. Kommunal reserevision	Regionförbundet södra Småland	2 410	360	1 347,5	360,0
6. Energisnål gatubelysning Alvesta	Alvesta kommun	3 180	477	3 824,8	477,0
7. Energisnål gatubelysning Tingsryd	Tingsryds kommun	2 500	375	2 360,6	354,1
8. Energisnål gatubelysning Uppvidinge	Uppvidinge kommun	3 700	555	4 969,7	555,0
9. Energisnål gatubelysning Växjö	Växjö kommun	5 550	1 550	3 723,1	1 042,5
10. Energisnål gatubelysning Älmhult	Älmhults kommun	4 090	613,5	4 639,9	613,5
27. Närvärme i Lenhovda	Lenhovda Energi AB	8 900	2 670	9 584,3	2 670,0
29. Gasrening vid Sundet i Växjö	Växjö kommun	21 000	3 500	24 100,0	3 500,0
29. Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby	Ljungby kommun	0	0		
31. Utökad biogasproduktion i Ljungby	Ljungby kommun	0	0		

Slutrapport Klimp II 2007-2011 - Regionförbundet södra Småland

32. Bidrag till tankställen med förnybara drivmedel	Energikontor Sydost	14 400	3 380	8 666,5	1 520,8
36. Elektrifiering av industrispår i Älmhult	Älmhults kommun	6 310	1 893	0	0
Summa:		73 719	16 143	64 812,8	11 819,5

Miljöeffekter

Enligt ansökan och efter de båda ändringsbegäran som lämnades in så skulle programmet sammanlagt generera en energibesparing på 24 677 MWh och en besparing på 13 755 ton CO₂-ekvivalent.

I tabellen nedan sammanfattas åtgärdernas miljönytta i form av sparad energi och minskade CO₂-ekvivalenter. De två vänstra kolumnerna anger vad som planerades att sparas och de två högra kolumnerna anger vad resultatet blev. Under respektive åtgärds redovisning ges en mer utförlig förklaring av vad som har sparats och hur mycket.

I programmet ingår fem åtgärder som innebar byte av gammal gatubelysning till mer energieffektiv belysning. De fem åtgärderna tillsammans innebär att gatubelysningen i de fem kommunerna tillsammans har minskat sin årliga energiförbrukning med 3 480 MWh. Det motsvarar hushållsel för nästan 700 villor om man räknar med en årsförbrukning på 5 MWh per villa. Åtgärdernas genomförande har varit direkt lönsamma för kommunerna, men kommunerna har rapporterat att utan Klimpbidraget skulle bytet av gatubelysning ha tagit betydligt längre tid än fyra år att genomföra.

Måluppfyllelsen för hela programmet ligger på cirka 72 % med avseende på sparade CO₂-ekvivalenter. Orsaken till att programmet inte har nått sina mål är att en åtgärd inte har genomförts och tre åtgärder har genomförts men inte i den omfattning som önskades. Sammanlagt har programmet inneburit att 9 889 ton CO₂-ekvivalenter har sparats, vilket är cirka 55 kg per länsinvånare.

Åtgärdens nr och namn	Huvudman	Enligt beslutet		Slutrapporten	
		Förändring energi (kWh)	Förändring CO ₂ -ekvivalenter (ton)	Förändring energi (kWh)	Förändring CO ₂ -ekvivalenter (ton)
Administration	Regionförbundet södra Småland				
1. PC-konferens – Utbildning, coachning	Regionförbundet södra Småland	-5 357 616	-1 416	-3 398 514	-898
2. Kommunal reserevision	Regionförbundet södra Småland	-410 751	-109	-410 751	-109
6. Energisnål gatubelysning Alvesta	Alvesta kommun	-602 360		-867 000	
7. Energisnål gatubelysning Tingsryd	Tingsryds kommun	-221 000		-284 000	
8. Energisnål gatubelysning Uppvidinge	Uppvidinge kommun	-813 000		-1 031 000	
9. Energisnål gatubelysning Växjö	Växjö kommun	-866 682		-671 280	
10. Energisnål gatubelysning Älmhult	Älmhults kommun	-627 000		-627 000	
27. Närvärme i Lenhovda	Lenhovda Energi AB	-12 165 852	-3 214	-9 114 174	-2 431
29. Gasrening vid Sundet i Växjö	Växjö kommun		-4 739		-4 739
29. Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby	Ljungby kommun	0	0		

31. Utökad biogasproduktion i Ljungby	Ljungby kommun	0	0		
32. Bidrag till tankställen med förnybara drivmedel	Energikontor Sydost		-3 316		-1 711
36. Elektrifiering av industrispår i Älmhult	Älmhults kommun				
Summa:		-24 676 864	-13 755	-16 403 719	-9 889

Kommentar till tabellen:

I denna sammanfattande tabell har inte förändringen i form av energi tagits med för åtgärderna 29 och 32. Detta eftersom dessa båda uppgifter i första hand har genererat minskning i form av CO2 och endast har omvandlat energi från ett slag till en annan.

Begäran om ändring av åtgärd

Om en Huvudman vill göra en ändring av åtgärden ska det skriftligen anmälas till Regionförbundet, som i sin tur i egenskap av programägare är skyldig att begära Naturvårdsverkets godkännande av ändringen. Ändringar måste genom beslut godkännas av Naturvårdsverket innan ändringen genomförs om den medför försämrat resultat, förseningar, ändrat huvudmannaskap eller annan påtaglig förändring.

Om en avvikelse/ändring gjorts i åtgärden utan att anmälan skett ska Huvudmannen omedelbart anmäla det till Regionförbundet, som i sin tur anmäler det till Naturvårdsverket. Om avvikelsen inte kan godkännas kan Huvudmannen bli skyldig att återbetala utgivna bidrag.

Under programperioden har två ändringsbegäranden lämnats in och godkänts av Naturvårdsverket. Den första handlade framförallt om byte av huvudmannaskap för en åtgärd. Naturvårdsverket godkände den ändringsbegäran 2009-02-19. Den andra ändringsbegäran handlade om nerläggning av en åtgärd och överföring av medel från en annan åtgärd till ny huvudman. Den ändringsbegäran godkändes av Naturvårdsverket 2010-10-27. Utöver det har inget framkommit i slutrapporteringen som skulle ha föranlett någon ändringsbegäran.

Den fortsatta uppföljningen och utvärderingen av programmet

På vilket sätt ska den fortsatta uppföljningen och utvärderingen av åtgärderna genomföras?
(Samma fråga ställs i Naturvårdsverkets e-dokument.)

Det inrättade regionala Klimprådet som består av representanter från Regionförbundet södra Småland och Energikontor Sydost kommer att fortsätta sitt arbete så länge regionförbundet står som programägare för något klimatinvesteringsprogram. Det senaste programmet sträcker sig fram till 2012. Rådet kommer att fortsätta att följa utvecklingen i de åtgärder som har ingått i detta program. Rådet har också tagit upp att de vill utvärdera hur de åtgärder som inte har fått bidrag i Regionförbundets tre program har kunnat genomföras eller inte genomföras.

Den fortsatta uppföljningen och utvärderingen av åtgärderna i Regionförbundets Klimpar kommer också att följas och tas upp i den nyligen inrättade Klimatkommission Kronoberg. Genom det kommer erfarenheter och goda exempel att enkelt kunna spridas i länet. Klimatkommission Kronoberg är ett nätverk som startades i början av 2009. Syftet är att göra Kronoberg till Europas grönaste region och nå målet om en fossilbränslefri region. Södra Småland ska förena hållbar tillväxt och attraktiva miljöer med effektiv resursanvändning och minimal klimatpåverkan. Klimatkommissionen består av företagsledare, politiker och företrädare för Linnéuniversitet i regionen. Ordförande i klimatkommissionen är tillika regionfullmäktiges ordförande. Till klimatkommissionen finns en tjänstemannagrupp bestående av representanter från Kronobergs kommuner och näringslivet.

Samverkan med näringsliv, organisationer med flera

Vilken samverkan har ägt rum med näringsliv, organisationer, universitet, högskolor och andra aktörer när det gäller att genomföra programmet? (Samma fråga ställs i Naturvårdsverkets e-dokument.)

Arbetet med Regionförbundet södra Småland om klimatinvesteringsprogrammet har varit en process i vilken flera aktörer i länet har varit involverade såsom kommuner, landsting, länsstyrelser, näringsliv, föreningar med flera. Personerna som har medverkat i processen har varit politiker, tjänstemän, experter och enskilda medborgare (både män och kvinnor). I ett litet län som Kronoberg finns det en nära kontakt mellan olika aktörer och en lång tradition av ett strategiskt arbete med miljöfrågor och regional utveckling. Sammantaget gör detta att genomförandet av Klimp Kronoberg inte är en enskild aktivitet utan ingår i en väv av aktiviteter som i och för sig har olika syften men där visionen att skapa en fossilbränslefri region är en pådrivande faktor.

I och med att Regionförbundet sammanlagt står och har stått som programägare för tre klimatinvesteringsprogram har samverkan med andra aktörer kring det regionala klimatarbetet inte kunnat avskiljas till ett separat program. Samverkan har också skett mellan de tre programmen. Nedan beskrivs några av de nyckelaktörer som har medverkat i genomförandet av Regionförbundets Klimp II.

Nyckelaktörer för programmet

Regionförbundet södra Småland, Energikontor Sydost, programmets huvudmän, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Trafikverket Region Sydost och Energimyndigheten.

Arbetet med Regionförbundet södra Smålands klimatinvesteringsprogram har varit en process i vilken flera aktörer i länet har varit involverade, såsom kommuner, landsting, länsstyrelser, näringsliv, föreningar med flera. Personerna som har medverkat i processen har varit politiker, tjänstemän, experter och enskilda medborgare (bestående av både män och kvinnor). I ett litet län som Kronoberg finns det också en nära kontakt mellan olika aktörer och en lång tradition av ett strategiskt arbete med miljöfrågor och regional utveckling. Sammantaget gör detta att genomförandet av Klimp Kronoberg inte är en enskild aktivitet utan ingår i en väv av aktiviteter som i och för sig har olika syften men där visionen att skapa en fossilbränslefri region är en pådrivande faktor.

I och med att Regionförbundet står som programägare för ytterligare två klimatinvesteringsprogram har samverkan med andra aktörer kring det regionala klimatarbetet inte kunnat avskiljas till ett separat program. Samverkan har också skett mellan de tre programmen. Nedan beskrivs några av de nyckelaktörer som har medverkat i genomförandet av Regionförbundets Klimp II.

Regionförbundet södra Småland har som programägare för den regionala Klimpen varit ytterst ansvarig för genomförandet av programmet. Regionförbundet har sedan ansökan lämnades in genomgått två större omorganisationer. Regionförbundet södra Småland är därför en ung organisation. Organisationen bildades 2007-01-01. Kommunalförbundet, Regionförbundet södra Småland bildades genom en ombildning av den ideella föreningen Södra Smålands kommuner och landsting som i sin tur hade sitt ursprung i Kommunförbundet Kronoberg. Kommunförbundet Kronoberg var namnet på organisationen när ansökan lämnades in.

När Regionförbundet södra Småland bildades slogs verksamheterna från Södra Smålands kommuner och landsting samman med Länstrafiken Kronoberg, Landstingets länsutveckling och Länsstyrelsens länsutveckling. De sammanslagningar och omorganisationer som har skett har stärkt Regionförbundet södra Småland som programägare för Klimp.

Inom ramen för Regionförbundet södra Småland har under en längre tid funnits en rad organisationer som har arbetat med regional utveckling. Några som kan nämnas är Miljösamverkan Kronoberg–Blekinge, som arbetar med samverkan mellan kommunernas miljö- och hälsoskydds kontor eller motsvarande och AV-media som har som huvuduppgift att distribuera pedagogiskt material till länets skolor. I Kronoberg har AV-media också utvecklat sin verksamhet med IT-pedagoger för att vara ett stöd för skolor och övrig kommunal verksamhet. Inom ramen för Regionförbundet södra Smålands verksamhet finns också en uppgift att samordna och skapa erfarenhetsutbyte inom en lång rad av de kommunala verksamheterna i länet, nätverk för

kommunchefer, nätverk för kommunernas tekniska chefer, nätverk för den sociala verksamheten etc. Regionförbundet södra Smålands verksamhet och aktiviteter sträcker sig också utanför länets gränser – framförallt i och med ansvaret för det årliga arrangemanget Tylösandsdagarna då kommunfolk, politiker, myndigheter med flera träffas under en vecka och ett antal seminarier inom olika områden arrangeras.

Energikontor Sydost inrättades under 1999 i Kronobergs län och finns med i ett EU-nätverk av liknade energikontor i hela Europa. Energikontorets uppdrag är att arbeta med att effektivisera och minska energianvändningen i regionen samt att verka för en konvertering till förnybara bränslen och ett hållbart trafiksystem. Sedan 2009 drivs Energikontor Sydost i aktieföretagsform. Energikontor Sydost AB ägs av Föreningen Energikontor Sydost, vars medlemmar utgörs av kommuner, regionförbund och landsting i Blekinge, Kalmar och Kronobergs län. Energikontoret har ett 20-tal anställda och huvudkontor i Växjö samt kontor i Oskarshamn, Karlskrona och Kalmar. Energikontor Sydosts verksamhet är projektorienterad. Sammanlagt driver eller deltar Energikontoret i ett 50-tal större och mindre projekt som både är nationella och internationella.

Personal från Energikontor Sydost har haft regionförbundets uppdrag att samordna och administrera det regionala klimatinvesteringsprogrammet. Under programperioden har det funnits ett nära samarbete mellan de båda organisationerna och det har stärkts ytterligare genom inrättandet av Klimpråd som har skett under programperioden.

Genom att Energikontor Sydost har haft en nyckelroll vid genomförandet av programmet har samverkan skett med ett flertal av de nätverk som Energikontoret arbetar med. Organisationer som det tydligt har funnits samverkan med är Miljöfordon syd, Naturskyddsföreningen, Bioenergigruppen i Växjö AB, Bioenergy Småland/Expo Växjö, Bioenergicentrum vid Växjö Universitet, Klimatkommunerna, Klimatkommission Kronoberg och Biogas Sydost, för att bara nämna några.

Programmets huvudmän har givetvis spelat en nyckelroll för genomförandet av programmets åtgärder. Huvudmännen har varit Alvesta kommun, Ljungby kommun, Tingsryds kommun, Uppvidinge kommun, Älmhults kommun, Växjö kommun, Lenhovda Energi AB, Miljöfordon Syd samt Energikontor Sydost och Regionförbundet södra Småland. Även för den åtgärd som inte har genomförts som planerat har det funnits ett nära samarbete mellan programägaren och huvudmännen under programperioden.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har förutom mottagare av programmets verksamhetsrapport och granskare av programmet också varit en viktig samarbetspartner för att driva arbetet för att nå de uppsatta regionala klimatmålen. Tillsammans med länsstyrelsen har seminarier, möten med mera arrangerats under programperioden. Länsstyrelsen i Kronobergslän har verkat för uppbyggnaden och är nu en viktig aktör för Klimatkommission Kronoberg.

Trafikverket och Energimyndigheten är de statliga myndigheter som har funnits med för att ge råd och stöd under programperioden. För en av åtgärderna i programmet, Kommunal reserevision, har Trafikverket tagit ett stort ansvar och varit delaktiga för åtgärdens genomförande.

Allmänhetens engagemang och jämställdhet

Hur har allmänheten engagerats och i vilken utsträckning har både män och kvinnor varit delaktiga i programmet? (Samma fråga ställs i Naturvårdsverkets e-dokument.)

Majoriteten av åtgärderna i programmet har varit inriktade på att arbeta med fackmän och kommunala tjänstemän. Dessa har i sin tur haft en kontakt med allmänheten. Framförallt gäller det för åtgärderna som har inneburit att man bytt gatubelysning. I vissa fall har det till och med funnits ett stort engagemang från allmänheten angående belysningen. När den nya pannan invigdes i Lenhovda bjöds allmänheten i samhället in till mer eller mindre folkfest av Lenhovda Energi.

Allmänhetens engagemang i programmet har mer varit inriktat på uppsatta regionala klimatmål än på själva programmet. När programmet startade 2007 fanns ett ökande engagemang kring klimatfrågan och dess problem. Under programperioden har den frågan prioriterats upp till att bli en av de viktigaste frågorna för samhället. Kulmen kom framförallt vid COP 15 i slutet av 2009 i Köpenhamn. Under det senaste året har dock allmänhetens engagemang varit något dalande.

Åtgärderna som ingår i regionförbundets program har bedömts vara könsneutrala, det vill säga de påverkar inte kvinnor respektive män på olika sätt. I arbetet med att genomföra programmet har både män och kvinnor varit delaktiga.

Information och kunskapsspridning om programmet

Hur har information och kunskap om programmet spridits? (Samma fråga ställs i Naturvårdsverkets e-dokument.)

Spridning av resultat och erfarenheter av program och åtgärder har skett på ett flertal plan inom programmet – från huvudmännens informationsspridning om respektive åtgärd till den programövergripande informationsspridningen. Den informationsspridning som har skett skall också ses som en del av folkbildningen för att sprida information och kunskap om vilka effekter vi står inför om vi inte begränsar utsläppen av växthusgaserna.

Huvudmännen har haft ansvar och uppgift att sprida information och kunskap om sina åtgärder i första hand till dem som direkt berörs av åtgärden men också till övriga kommuninvånare och andra som är intresserade. Den informationsspridning som har utförts inom åtgärden har huvudmännen haft som uppgift att årligen sammanställa i åtgärdens journal. Som programägare har vi tryckt på att huvudmännen vid sina åtgärder och informationsmaterial ska framhålla att åtgärden har genomförts med Klimpbidrag och att Klimploggan ska användas.

Spridning av resultat och erfarenheter från och om programmet har skett också via Energikontorets nyhetsbrev Energikicken som kommer ut 6 gånger per år och når ut till drygt 1 500 personer. Huvudsakligen sänds Energikicken ut i sydöstra regionen men har också nationell spridning till bland annat andra energikontor i landet.

Förutom de aktiviteter som har skapats genom programmet har Regionförbundet södra Småland också haft ett flertal kanaler för informationsspridning både i och utanför länet. En viktig plattform har varit den så kallade Tylösandsveckan som Regionförbundet södra Småland är arrangör för.

Det har också skett en internationell spridning av resultat och erfarenheter av programmet, framförallt genom Energikontorets alla internationella projekt som kontoret är delaktiga i och/eller ledare för.

Spridning av resultat och erfarenheter av program och åtgärder har skett på ett flertal plan inom programmet från huvudmännens informationsspridning om respektive åtgärd till den programövergripande informationsspridningen. Den informationsspridning som har skett ska också ses som en del av folkbildningen för att

sprida information och kunskap om vilka effekter vi står inför om vi inte begränsar utsläppen av växthusgaserna.

Huvudmännen har haft som ansvar och uppgift att sprida information och kunskap om sina åtgärder i första hand till dem som direkt berörs av åtgärden men också till övriga kommuninvånare och andra intresserade. Den informationsspridning som har utförts inom åtgärden har huvudmännen haft som uppgift att årligen sammanställa i åtgärdens journal. Som programägare har vi tryckt på att huvudmännen i sina åtgärder och informationsmaterial ska framhålla att åtgärden har genomförts med Klimpbidrag och att Klimploggan skall användas.

Spridning av resultat och erfarenheter från och om programmet har skett även via Energikontor Sydosts nyhetsbrev Energikicken som kommer ut 6 gånger per år och når ut till drygt 1 500 personer. Huvudsakligen sänds Energikicken ut i sydöstra regionen men har också med nationell spridning till bland annat andra energikontor i landet.

Förutom de aktiviteter som har skapats genom programmet har Regionförbundet södra Småland också haft ett flertal kanaler för informationsspridning både i och utanför länet. En viktig plattform har varit den så kallade Tylösandsveckan som Regionförbundet södra Småland är arrangör för. Under den veckan samlas kommun- och landstingsfolk från hela landet för att bland annat möta rikspolitiker och näringsliv. Fram till och med 2007 arrangerades veckan i Tylösand men har från och med 2008 "flyttats hem" till Kronoberg med olika seminarier i länet. Från 2011 arrangeras veckan återigen i Tylösand. Även om veckan inte direkt har berört klimatinvesteringsprogrammet så har frågor som berör ett stort klimat belysts.

Det har också skett en internationell spridning av resultat och erfarenheter av programmet och då framförallt genom Energikontor Sydosts alla internationella projekt som man är delaktiga i och/eller ledare för. Sammanlagt är Energikontor Sydost delaktigt i cirka tjugo internationella projekt. Flertalet av dessa projekt ligger inom ramprogrammet IEE (Intelligent Energy Europe).

Följdåtgärder tack vare programmet

Vilka eventuella följdåtgärder har blivit möjliga genom programmets investeringar? (Samma fråga ställs i Naturvårdsverkets e-dokument.)

Det tre regionala Klimatinvesteringsprogrammen har på ett påtagligt sätt stärkt och bidragit till ett aktivt klimatarbete inom Regionförbundet södra Småland. När Regionförbundets första program startade 2004 hade Regionförbundet, före detta Kommunförbundet Kronoberg, en tämligen låg profil i sitt klimatarbete. Genom detta andra program Klimp II har klimatfrågan stärkts ytterligare i Regionförbundets verksamhet.

Händelser i omvärlden genom att klimatfrågan har hamnat på både den nationella och internationella dagordningen har givetvis också bidragit till ett stärkt klimatarbete inom Regionförbundet. Omorganisationen och Regionförbundets sammanslagning med Länsstrafiken Kronoberg har också på ett påtagligt sätt bidragit till att Regionförbundet stärkt sitt klimatarbete.

Nedan presenteras åtgärder och aktiviteter som både direkt och indirekt kan ses om en följd av Regionförbundets klimatinvesteringsprogram:

Klimatinvesteringsprogram I

Klimatinvesteringsprogram III

Klimatkommissionen Kronoberg

Ny regional Klimat- och energistrategi

Länstransportplan

Länstrafiken en del av Regionförbundet

Sustainable Småland (Klimatcentrum)

BioEnergy Småland

Miljösamverkan Kronoberg–Blekinge/Energieffektivisering i företag

Euroregion Baltic ERB (Energy Forum)

Biogasnätverk Sydost

GodaHus – Föreningen Energieffektiva Byggnader i Sydost

Det tre regionala Klimatinvesteringsprogrammen Klimp har på ett påtagligt sätt stärkt och bidragit till ett aktivt klimatarbete inom Regionförbundet södra Småland. När Regionförbundets första program startade 2004 hade Regionförbundet då, före detta Kommunförbundet Kronoberg, en tämligen låg profil i sitt klimatarbete. Genom detta andra program Klimp II har klimatfrågan stärkts ytterligare Regionförbundets verksamhet.

Händelser i omvärlden genom att klimatfrågan har hamnat på både den nationella och internationella dagordningen har givetvis också bidragit till ett stärkt klimatarbete inom Regionförbundet. Omorganisationen och Regionförbundets sammanslagning med Länsstrafiken Kronoberg har också på ett påtagligt sätt bidragit till att Regionförbundet stärkt sitt klimatarbete.

Nedan presenteras åtgärder och aktiviteter som både direkt och indirekt kan ses om en följd av Regionförbundets klimatinvesteringsprogram.

Klimatinvesteringsprogram I

Regionförbundets Klimp I, var för perioden 2005–2008. Det programmet omfattade sammanlagt 6 åtgärder och hade ett bidrag på 3,6 miljoner. Det programmet avslutades i november 2008 och har slutrapporterats till Naturvårdsverket. Besked om slutreglering av programmet kom försommaren 2009 som innebar återbetalning av delar av utbetalat bidrag.

Klimatinvesteringsprogram III

Regionförbundets Klimp III innehåller 5 åtgärder och har erhållit ett bidrag på 28,6 miljoner. Programmet startade i maj 2008 och kommer att pågå i fyra år. Åtgärderna som erhållit bidrag i programmet var Vedeldningsbidrag i Alvesta och Älmhults kommuner, Kulvert till Björnstorp i Alvesta kommun, Bioenergebaserad kraftvärme Tingsryd samt Klimat- och mobilitetskontor i Kronobergs län till Energikontor Sydost. Sammanlagt kommer programmets åtgärder i Klimp III att bidra med en koldioxidminskning på cirka 11 634 ton vilket är cirka 65 kg koldioxid per länsinvånare.

Kontaktperson: Per Hansson Energikontor Sydost

Klimatkommission Kronoberg

Regionförbundets styrelse beslutade 2009 att inrätta Klimatkommissionen Kronoberg. Klimatkommissionens uppdrag löper under mandatperioden 2011–2014. Kommissionen ska arbeta i enlighet med målet Europas grönaste region. Södra Småland skall förena hållbar tillväxt och attraktiva miljöer med effektiv resursanvändning och minimal klimatpåverkan. Kommissionen samarbetar med representanter från näringsliv, universitet, offentlig sektor, Energikontor Sydost samt Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Kontaktperson: Heidi Samuelsson Regionförbundet södra Småland

Ny regional Klimat- och energistrategi

Efter en process på drygt ett år antogs 2005 av Länsstyrelsens styrelse en ”Åtgärdsstrategi för effektivare energianvändning och transporter i Kronobergs län”. Strategin togs fram på initiativ av Länsstyrelsen men med inspiration från en av de tre nationella strategierna i det nationella Miljömålsarbetet. Strategin som antogs 2005 har också varit ett av fundamenten i Regionförbundets samtliga Klimatinvesteringsprogram.

I Länsstyrelsens regleringsbrev för 2008 gavs uppdraget att arbeta fram en Regional Klimat- och energistrategi, vilket för Kronobergs län innebar en ”Ny regional klimat- och energistrategi”. Den nya strategin har arbetats fram i samverkan med Regionförbundet södra Småland. Den nya strategin antogs av Regionförbundets förbundsstyrelse och av Länsstyrelsen i juni 2010. Tanken är också att en handlingsplan ska kopplas till strategin som i sin tur även kopplas till klimatkommissionsarbetet.

Kontaktperson: Heidi Samuelsson Regionförbundet södra Småland och Per-Anders Persson Länsstyrelsen Kronoberg.

Länstransportplan

I samband med att olika initiativ tagits för ett utökat regionalt ansvar har framför allt frågor som bedöms ha betydelse för regional tillväxt förts över till regionala självstyrelseorgan och kommunala samverkansorgan. En sådan fråga är den långsiktiga infrastrukturplaneringen. Där har ansvaret för att upprätta länsplaner för transportinfrastruktur förts över från länsstyrelsen till bl.a. Regionförbundet södra Småland. Regionförbundet har övertagit ansvaret att besluta om prioritering bland åtgärder avseende infrastruktur m.m. vid upprättande

av länsplaner för regional transportinfrastruktur. Däremot ligger prövningsansvar kopplade till den fysiska planeringsprocessen kvar hos länsstyrelserna.

Som ett inledande arbete med länstransportplanen togs ett visionsdokument på infrastruktur- och kommunikationsområdet fram. Visionen var klar sommaren 2008 och under hösten sändes den ut på remiss. Visionen ville på ett påtagligt sätt stärka det miljömässigt hållbara resandet i regionen. Den slutliga Länstransportplanen antogs av Regionförbundets förbundsstyrelse i februari 2010.

Kontaktperson: Björn Johansson Regionförbundet södra Småland

Länstrafiken en del av Regionförbundet

Sedan 2008-01-01 ingår Länstrafiken Kronoberg i Regionförbundet södra Småland. Sammanslagningen av de båda organisationerna har sin grund i organisatoriska fördelar. Men det har också lett till att Regionförbundet till sitt klimatarbete kan tillgodoräkna sig bl.a. cirka 3,4 miljoner bussresor. Eftersom kollektivtrafiken mer och mer påverkas av händelser utanför länets gränser har sammanslagningen också medfört att organisationen är starkare i relationen med grannlänerna samt att förankringen inom länet blivit bättre.

Länstrafiken Kronoberg har genom avsiktsförklaring gentemot Svenska lokaltrafikföreningen antagit målet att mellan 2005 och 2020 öka kollektivtrafikresandet med 50 % samt att alla fossila bränslen i kollektivtrafiken skall vara avvecklade till 2020. Avsiktsförklaringen upprättades i juni 2008.

Kontaktperson: Thomas Nilsson Trafikdirektör Regionförbundet södra Småland

Sustainable Småland (Klimatcentrum)

På initiativ från Växjö kommun har det under det senaste året pågått ett utredningsarbete för att i regionen bilda ett centrum för klimatfrågor. Målsättning och affärsidé för centrumet är att: i. skapa ett kraftcentrum för klimatrelaterat arbete, ii. utifrån en stark regional kompetensprofil skapa tillväxt, iii. fortsätta utveckla positionen som ledande region inom klimatomställning, iv. utveckla och sprida kunskap om produkter, metoder och beteenden som stöder klimatomställningen (med särskilt fokus på CO₂-reduktion) och v. särskilt arbete med kunskaps- och kompetensfrågor. Inledningsvis var arbetsnamnet Klimatcentrum men sedan 2010 är det en del av den nybildade ekonomiska föreningen Sustainable Småland. I centrumet ingår även det arbete som utfördes inom ramen för Bioenergy Småland/Expo Växjö vilket startade 2003.

Kontaktperson: Johan Thorsell Internationell samordnare, Växjö Kommun

BioEnergy Småland

BioEnergy Småland eller Bioenergigruppen som den också kallas, är ett kluster av aktörer vars syfte är att marknadsföra bioenergi. Samverkan i klustret sker enligt ett triple helix koncept med offentliga aktörer, universitet och näringslivsaktörer. BioEnergy Småland fokuserar på: i. ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling, ii. att höja tempot på omställningen av det svenska energisystemet och iii. att öka tillväxten inom svenskt näringsliv. Ett nära samarbete sker också med Sustainable Småland (Klimatcentrum)

Kontaktperson: Hans Gulliksson Energikontor Sydost.

Miljösamverkan Kronoberg–Blekinge/Energieffektivisering i företag

Miljösamverkan Kronoberg–Blekinge är ett samverkansprojekt, inom miljö- och hälsoskyddsområdet mellan de båda länens kommuner, länsstyrelser samt de bägge regionförbunden. Projektet omfattar även samverkan med andra län i Sydsverige samt andra regionala aktörer.

Miljösamverkan Kronoberg–Blekinge syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länen. Genom samverkan når man större säkerhet i handläggning och en samsyn gentemot exempelvis entreprenörer, vilket ur konkurrenssynpunkt är viktigt. Man ska kunna utbyta erfarenheter, stödja varandra inför svåra beslut och gemensamt finna nya former för utveckling tillsammans. Arbetet sker genom att sprida information samt skapa en dialog och en kunskapsbank om goda exempel och förebilder.

Kontaktperson: Heidi Samuelsson Regionförbundet södra Småland och Hans Gulliksson Energikontor Sydost.

Euroregion Baltic ERB (Energy Forum)

Euroregion Baltic bildades i början av 1998 och är en väl förankrad politisk plattform för att tillvarata intressen hos länderna vid sydöstra Östersjön. Regionförbundet södra Småland är representerat både i rådförskommittén och i det verkställande utskottet. Inom ERB finns olika arbetsgrupper som arbetar med olika teman. I början av 2007 bildades arbetsgruppen Energy Forum. Energy forum drivs som ett projekt vilket kallas Sea-

gull II och finansieras genom Interreg IIIB Neighbourhood program. Arbetsgruppen leds av Regionförbundet södra Småland och med expertstöd av Energikontor Sydost. Mer information finns på

www.euroregionbaltic.eu

Kontaktperson: Ulf Andersson Regionförbundet södra Småland och Hans Gulliksson Energikontor Sydost.

Biogasnätverk Sydost

Biogas Sydost är ett regionalt nätverk som aktivt påverkar och förbättrar förutsättningarna för biogas i Sydöstra Sverige. Biogas Sydost fyller flera viktiga uppgifter på regional nivå genom att sammanföra offentliga och privata aktörer. Många goda initiativ finns redan, men genom att samordna insatserna och resurserna blir det lättare att uppnå goda resultat. Biogas Sydost är ett samverkansprojekt som driver biogasens utveckling framåt i sydöstra Sverige. De som delar intresset för biogasens utveckling och vill stödja projektet kunskapsmässigt och ekonomiskt kan gå med i Biogas Sydost. Medlemmar i Biogas Sydost är: LRF Sydost, E.On Gas Sverige, Läckeby Water AB, Kalmar Biogas AB, Regionförbundet i Kalmar Län, Gotlands kommun, Karlskrona kommun, Växjö kommun och Energikontor Sydost AB, Mönsterås kommun, Hushållnings-sällskapet Kalmar, Ronneby kommun.

Kontaktperson: Hannele Johansson Energikontor Sydost.

GodaHus – Föreningen Energieffektiva Byggnader i Sydost

Föreningen startades 2009 och har som mål att utveckla arbetet med energieffektiva byggnader i Sydostregionen. Det görs genom en satsning på forskning och utveckling enligt Triple Helixmodellen tillsammans med Linnéuniversitetet, offentliga och privata aktörer i Sydostregionen. Föreningen fungerar som ett nav i detta arbete. GodaHus har en vision om att Sydostregionen ska vara ett centrum för energieffektiva byggnader.

Detta vill man uppnå genom att: i. Främja arbete med kvalitets- och kompetensutveckling, ii. Leda projekt som styrelsen/medlemmarna önskar utveckla, iii. Verka för effektivisering och samordning av branschövergripande utvecklingsprojekt med metoden ”byggandet som system och helhetstänkande” som grund samt iv. Särskild inriktning mot renovering och ombyggnader

Kontaktperson: Stefan Olsson Energikontor Sydost.

Andra förhållanden av betydelse?

Andra förhållanden av betydelse? (Samma fråga ställs i Naturvårdsverkets e-dokument.)

Det finns inga andra förhållanden av betydelse än de som har angetts i denna slutrapport som är värda att rapportera.

Goda exempel

Vilka åtgärder kan anses vara goda exempel som andra kan lära av? Motivera! (Samma fråga ställs i Naturvårdsverkets e-dokument.)

Som gott exempel vill vi från programmet lyfta fram Lenhovda energi AB

Lenhovda Energi är egentligen en såg placerat mitt i den småländska skogen. En såg som startade sin verksamhet i början av 1900-talet. I takt med miljö- och klimatfrågor kom på den offentliga agendan växte, i slutet av 1900-talet, väcktes intresset på företaget att ta om hand om de restprodukter som sågen genererade och för att utnyttja anläggningen på ett mer hållbart sätt. Det ledde till man succesivt började investera i ett litet fjärrvärmenät som med tiden har vuxit och nu omfattar stora delar av det lilla samhället Lenhovda. Bi verksamheten blev med tiden en egen verksamhet och år 2000 bildades bolaget Lenhovda Energi AB. Genom denna KLIMP investering har företaget lyckats ta ytterligare ett steg i sina miljöambitioner.

Vi vill som programägare framhålla Lenhovda Energi framförallt för den entusiasm och engagemang som finns i bolagete samt att de lyckas genomföra bra åtgärder trots att inte alla förutsättningar är de bästa.

Bilagor till slutrapporten

Sammanställning av samtliga bilagor som skall bifogas till slutrapporten.
Var noggrann med att dokumentets namn för bilagan är det samma som skrivs in nedan.

1. Slutrapport för RFSS KLIMP II 2007-2011 program (dvs. detta dokument)
2. Energibalans 2008_Kronoberg
3. Klimat-energi-strategi för Kronobergs län och region södra Småland
4. 2011-2012-Klimatkommission-Kronoberg-Handlingsplan
5. Linnéuniversitetet Klimat- och energistrategi 20101220
6. Revisorsintyg Klimpprojekt Program Regionförbundet södra Småland

ÅTGÄRDSRAPPORTERING

Åtgärdsnummer	N/A
Åtgärdens namn	Administration
Programägaren	Regionförbundet södra Småland f.d. Södra Smålands kommuner och landsting f.d. Kommunförbundet Kronoberg
Kontaktperson	Peter Hogla Per Hansson
Postadress	Videum
Postnummer och postort	351 96 VÄXJÖ
Telefon	0470 - 77 85 00 (Peter Hogla) 0706 - 20 83 04 (Per Hansson)
E-post	peter.hogla@rfss.se per.hansson@energikontorsydost.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Administrationen av programmet har varit en samverkan mellan Regionförbundet södra Småland och Energikontor Sydost. Samverkan grundas i att då Regionförbundets första klimatinvesteringsprogram skrevs var Energikontor Sydost en avdelning inom Regionförbundet. Sedan 2008 är Energikontor Sydost ett eget bolag med Regionförbundet södra Småland som en av ägarna.

Mellan Energikontor Sydost och Regionförbundet finns avtal om att energikontoret ska sköta administrationen av det regionala programmet. Regionförbundet har som programägare ansvarat för Klimpprogrammet och har administrerat utbetalningar till huvudmännen. Energikontor Sydost ansvarar för kontakten med huvudmännen, kontakten med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen, sammanställning av programmets verksamhetsrapport samt framtagande av underlag till avtal mellan Regionförbundet och huvudmännen. Energikontor Sydost har också årligen avrapporterat Klimpverksamheten för Regionförbundets styrelse.

För att stärka kontakten mellan Regionförbundet och Energikontor Sydost i samband med delningen av organisationerna inrättades ett regionalt Klimpråd.

Även om inte avtal har slutits med alla huvudmän har det skett aktiviteter inom åtgärderna. Administrationen var därför inriktad på att ge stöd och råd till de huvudmännen. Som en del i det arbetet har administrationen lämnat in två ändringsbegäran till Naturvårdsverket samt letat efter ersättare för att ta över en av åtgärderna som ändrats.

Utöver kontakten med huvudmännen har ett arbete pågått för att sprida information om det regionala Klimpprogrammet. Det har bland annat skett genom att Energikontor Sydost löpande skrivit om programmet i sitt nyhetsblad Energikicken och information på hemsidor.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	774 746 kronor
Beviljat bidrag	360 650 kronor
Bidragsprocenten är:	46,6 %

Åtgärdsnummer	1
Åtgärdens namn	PC-konferens - Utbildning, coaching
Huvudman	Regionförbundet södra Småland/AV-media
Organisations nummer	212 000 - 0372
Kontaktperson	Åke Sjöberg
Postadress	PG Vejdes väg 15
Postnummer och postort	351 96 Växjö
Telefon	0470-77 85 42
E-post	ake.sjoberg@rfss.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Åtgärdens genomförande inleddes med att vi 2007 köpte 2 licenser för Marratech, ett verktyg för PC-konferenser. AV-Medias personal utbildades för att kunna klara support, utbildning och admin. Info om projektet och dess idé gick ut till samtliga kommuner i Kronobergs län, via AV-Medias egna kanaler, och via kommunchefer, IT-chefer, IT-samordnare m.fl. Särskild vikt lades vid att träna Regionförbundets samordnare i hanteringen av pc-konferenser. Mycket tid lades på att utbilda och supporta Regionförbundets samordnare som är ansvariga för en mängd nätverk i och utanför regionen. 2007 och 2008 följde spridningsplanen. Regionens politiker visade dock inte det intresse vi hade hoppats på.

Inför 2009 var vi tvingade att byta verktyg för distanskommunikation då Marratech köpts upp av Google för internt bruk. Detta var ett bakslag för projektet då vi fick börja om med internutbildningen. Valet av nytt verktyg föll på Adobe Connect som är ett webbaserat program, utan krav på nedladdning. En omfattande utbildning genomfördes återigen. Adobe Connect har en fördel då ingen programvara behöver laddas ner, vilket bl.a. bidrog till en ökad användning av videokonferenser. Ökningstakten var dock inte så stor som vi hade räknat med initialt. Skillnaden mellan förväntat resultat och faktiskt uppnått resultat grundar sig dels i att användningen inte var så internationell som vi räknade med. Se mer i den SUMO inspirerade utvärderingen i bilaga ”IE Erfarenheter av distanskommunikation”.

Resultatet av vårt projekt må vara en bit under målet men utvärderingen har gett oss besked på att vi skall fortsätta med att tillhandahålla tjänsten med mötesrum, support och utbildning till länets kommuner. Nya idéer såsom Svenska för invandrare via distanskommunikation skall ges möjlighet att prövas fullt ut samtidigt som inarbetade mötesformer utvärderade av organisationer såsom Sesac, ALF, Femkommuners, Hushållningsföreningen, Linnéuniversitetet med flera, skall få möjlighet att fortsätta.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	821 603 kr
Begärt bidrag i slutrapporten	366 024 kr
Bidrags procent blir	44,6 %

Energislag och växthusgaser totalt (

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekvival (ton)
-3 398 514	-898

Åtgärdsnummer	2
Åtgärdens namn	Kommunal reserevision
Huvudman	Regionförbundet södra Småland
Organisationsnummer	212000-0372
Kontaktperson	Marita Eriksson
Postadress	PG Vejdes väg 15
Postnummer och postort	351 96 Växjö
Telefon	0470-77 85 13, 0705-33 49 03
E-post	marita.eriksson@rfss.se
Förändring:	Under 2008 slutade Kulla Person Kraft som kontaktperson för åtgärden och Marita Eriksson tog över.

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Formellt är namnet för åtgärden Kommunal reserevision, men vi har i Kronoberg valt att också använda namnet **Smarta hemtjänstresor** eftersom det på ett bättre sätt beskriver vad åtgärden handlar om.

För att genomföra åtgärden har vi arbetat inom tre områden vika har varit i. Kunskaps och informations-spridning, ii Arbetsgrupp tillsammans med representanter från kommunernas hemtjänst för erfarenhetsutbyte och slutligen iii. Hanteringen av bidraget enligt denna åtgärd.

i. Inom området Kunskaps- och informationsspridning har vi arrangerat tre större seminarier för att informera och ge kunskap om Bättre kommunala tjänster till sydostregionen.

ii. Inom området Arbetsgrupp har vi bildat ett forum för personer som arbetar med fordon inom hemtjänsten i Kronoberg. Gruppen har träffats cirka 3 gånger per år under programperioden. På träffarna har erfarenheter utbytts och inbjudna gäster har levererat kunskap och erfarenheter.

iii. Inom området Hanteringen av bidraget har denna åtgärds bidrag fördelats till tre kommuner i Kronobergs län som stöd för att genomföra åtgärder som leder till smartare hemtjänstresor i kommunerna.

I bilagan 2A Slutrapport inkl. ek Kommunal reserevision i Kronoberg ges en utförlig förklaring hur åtgärden genomförts. Med anledning av att det finns en osäkerhet och tolkningsmöjlighet över vilka krav som måste uppfyllas vid åtgärdens genomförande, överlåter vi till Naturvårdsverket att göra den slutliga bedömningen. I denna rapport, Bilaga 2A, har vi på ett så tydligt sätt som möjligt beskrivit hur åtgärden har genomförts och försökt att lyfta fram de delar som kan ligga till grund för tolkningen av åtgärdens genomförande.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	1 347 529 kronor
Begärt bidrag i slutrapporten	360 000 kronor
Bidragsprocent blir:	27 %

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekv (ton)
-410 750	-108,6

Åtgärdsnummer	6
Åtgärdens namn	Energisnål gatubelysning Alvesta
Huvudman	Alvesta kommun Tekniska förvaltningen,
Organisations nummer	212000-0639
Kontaktperson	Håkan Nilsson
Postadress	Alvesta kommun Tekniska förvaltningen,
Postnummer och postort	342 80 Alvesta
Telefon	0472 – 152 39
E-post	hakan.nilsson@alvesta.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Alvesta kommun har bytt ut gatubelysningsarmaturen för att uppnå en effektivare och säkrare gatumiljö. Energin står för den största delen av belysningens miljöbelastning och kostnader. Genom att byta ut befintlig gatubelysning med kvicksilverlampor (Hg) till nya energieffektivare armaturer för högtrycksnatrium (NaH) har elenergianvändningen minskat med över 867 000 kWh/år. Före åtgärden fanns 5 844 armaturer i Alvesta kommun varav 2 302 stycken var kvicksilverlampor (125 W Hg). Energiåtgången för högtrycksnatriumlampor (NaH) är påtagligt lägre än motsvarande kvicksilverarmaturer, se nedan.

Kvicksilverarmaturer resp. högtrycksnatriumarmaturers effekter

Effekter:		inkl. tänddon o s v
Hg	125 W	139 W
Hg	80 W	90 W
NaH	50 W	59 W
NaH	70 W	83 W

Befintliga armaturer: 2000 stycken 125 W Hg har ersatts med 1 500 stycken 50 W NaH och 500 stycken 70 W NaH.

	2007	2008	2009	2010	2011	Totalt	per år
Antal utbytta armaturer	338 st	655 st	429 st	550 st		1972 st	493 st
Energislag - EI	-110 MWh	-255 * MWh	-292* MWh	-210* MWh		-867 MWh	

Alvesta kommun har 2008-12-09 fastställt en belysningsplan för Alvesta kommun. I planen har fastställts riktlinjer för var belysning skall finnas. Kommunen har med stöd av belysningsplanen, förutom att byta ut belysning till högtrycksnatriumlampor, även plockat ner belysning på platser där det inte funnits behov av belysning av trafiksäkerhetsskäl eller andra orsaker. Genom att 504 stycken belysningspunkter plockats bort har en minskning skett med 284 000 kWh/år.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	3 824 826 kronor
Begärt bidrag i slutrapporten	477 000 kronor
Bidrags procent blir:	12,5 %

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekv (ton)
-867 000	

Åtgärdsnummer	7
Åtgärdens namn	Energisnål gatubelysning Tingsryd
Huvudman	Tingsryds kommun / Tekniska förvaltningen
Huvudmannatyp	Kommunal förvaltning
Organisations nummer	212 000 - 0621
Kontaktperson	Jens Steinbacher
Postadress	Tingsryds kommun Tekniska förvaltningen Box 88
Postnummer och postort	362 22 Tingsryd
Telefon	0477 – 442 20
E-post	jens.steinbacher@tingsryd.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

2006 beslutade Kommunstyrelsen i Tingsryds kommun att ansöka om ett investeringsbidrag inom KLIMP II. Bidraget skulle användas till att byta de befintliga armaturer med kvicksilver- (Hg-) lampor mot nya armaturer med natriumhögttryck- (Na-H-) lampor. Allmänheten har inte informerats särskilt om armaturbytena utan de som hörde av sig har blivit upplysta om syftet och omfattningen på åtgärden.

2007 beviljades Tingsryds kommun investeringsbidraget till genomförande av åtgärden. Det gjordes ingen separat upphandling av armaturbytena utan entreprenaden genomfördes inom det befintliga 'Underhålls-avtalet för gatubelysning' som löpte fr o m 2005 t o m 2008.

Fram till slutet på 2007 har entreprenören köpt in och förmonterat de nya armaturerna med Na-H – lampor. Under tiden februari till juni månad 2008 har entreprenören tagit ner 1 207 st befintliga armaturer med Hg-lampor och satt upp de nya armaturerna istället. Totalt har ansluten bruttoeffekt minskats med 70 kW.

Under 2008 och 2009 har i samband med ombyggnaden av Storgatan i Tingsryd fler armaturbyten genomförts. I denna entreprenaden har Hallabro Elektriska AB bytt ut 9 st befintliga armaturer med Hg-lampor à 250W mot 16 st nya armaturer med metallhalogen- (MH-) lampor à 150W.

Allmänheten har i början tyckt att ljusbilden har blivit sämre. Detta mest p g a att det gula ljuset från de nya Na-H – lamporna uppfattades som suddigt. Men allt efterhand har folk vant sig vid den nya ljusbilden.

Från arbets- och tidplanen i ansökan finns kvar 14 st armaturer med Hg-lampor à 250W.

Byte ska ske i samband med en större ombyggnad av Torget i Tingsryd som ligger längre fram i tiden.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	2 360 628 kronor
Begärt bidrag i slutrapporten	354 094 kronor
Bidrags procent blir:	15 %

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekv (ton)
-284 000	0

Åtgärdsnummer	8
Åtgärdens namn	Energisnål gatubelysning Uppvidinge
Huvudman	Uppvidinge kommun, Tekniska avdelningen
Huvudmannatyp	Kommunal förvaltning
Organisations nummer	212 000 - 0605
Kontaktperson	Staffan Åberg
Postadress	Box 59
Postnummer och postort	360 70 Åseda
Telefon	0474 – 470 77
E-post	staffan.berg@uppvidinge.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Efter bidragsansökan ur KLIMP II handlade Uppvidinge kommun upp tjänster för byte av belysningsarmaturer. Kommunen valde - efter egna undersökningar och andras rekommendationer - en armaturtyp som skulle vara lätt att montera, serva och underhålla. Kommunens ursprungliga projektering innefattade byte av armaturer under hela planperioden. Vid upphandlingen beslutades dock att allt byte skulle utföras i en följd, detta för att hålla kostnaderna så låga som möjligt.

Arbetena med bytet påbörjade i slutet av 2007 för att få en uppfattning om vald armatur skulle fungera i Uppvidinge. Då inget fanns att erinra mot armaturens funktion, efter provperioden, byttes samtliga armaturer mellan januari månad 2008 och slutet av oktober samma år. Kostnadsberäkningen vid ansökan byggde på att 2 848 armaturer skulle bytas. Resultatet har blivit att 2 653 armaturer har bytts.

Den energimängd kommunen räknade med att spara beräknades till 813 000 kWh/år. Energimängden som har sparats är 1 031 000 kWh/år. Att mängden sparad energi är så mycket högre än den beräknade beror på att kommunen genomgående har vågat sätta upp armaturer med lägre effekt än det som antogs vid ansökan, vilket i sin tur berodde på gjort förarbete och valet av armatur. Den sparade energimängden innefattar också rivning av ca 50 stolpar och armaturer som utfördes under 2009. Kostnader för rivningen har däremot inte räknats med i denna redovisning.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	4 969 697 kr
Begärt bidrag i slutrapporten	555 000 kr
Bidrags procent blir	11 %

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekv (ton)
-1 031 000	

Åtgärdsnummer	9
Åtgärdens namn	Energisnål gatubelysning Växjö
Huvudman	Växjö kommun Tekniska förvaltningen
Huvudmannatyp	Kommunal förvaltning
Organisations nummer	212000-0662
Kontaktperson	Paul Herbertsson
Postadress	Box 1222
Postnummer och postort	351 12 Växjö
Telefon	0470 – 415 33
E-post	paul.herbertsson@vaxjo.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

I vår ansökan begärdes bidrag för att byta 3 700 armaturer, vilket skulle ge en energibesparing på 866 682 kWh. Detta motsvarar en besparing på 234 kWh/armatur. Efter ansökan gjordes en heltäckande inventering av antalet kvarvarande kvicksilverarmaturer. Det visade sig då vara 2 586 st.

Utfallet av armaturbytet blev att samtliga kvarvarande armaturer, 2 586 st, byttes vilket gav en energibesparing på 671 280 kWh. Detta motsvarar 259 kWh/armatur. Effekten av bytet blev m.a.o. 25 kWh/armatur bättre än beräknat.

De entreprenörer som utfört bytena är: Asec Power, EonES samt Växjö Energi Elnät AB.

Efter utbytet av kvicksilverarmaturer till högtrycksnatriumarmaturer har vi nu fortsatt med våra energibesparingar genom att installera dimmerutrustningar i belysningsanläggningen. Dessa ger en energibesparing på minst 25 %. Vi har även installerat energieffektiv LED belysning på två vägar i kommunen. Effekten av detta studeras för närvarande.

En mer utförlig beskrivning finns i bilagan ”Slutrapport 9 Energisnål gatubelysning i Växjö”

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	3 723 127 kr
Begärt bidrag i slutrapporten	1 042 475 kr
Bidrags procent blir	28 %

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekv (ton)
-671 280	

Åtgärdsnummer	10
Åtgärdens namn	Energisnål gatubelysning Älmhult
Huvudman	Älmhults kommun / Tekniska förvaltningen
Huvudmannatyp	Kommunal förvaltning
Organisations nummer	212 000-0647
Kontaktperson	Bengt Pettersson
Postadress	Älmhults kommun Tekniska förvaltningen Box 500
Postnummer och postort	343 23 Älmhult
Telefon	0476 – 551 10 070 – 628 09 63
E-post	bengt.pettersson@almhult.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Efter att bidragsbeslut erhöles togs ett förfrågningsunderlag fram för utbyte av armaturer.

Entreprenör upphandlades enligt LOU.

Utbytet skedde sedan av upphandlad entreprenör varvid slutbesiktning skedde den 2 oktober 2008.

Slutbesiktningen visade på en godkänd entreprenad.

Kommunen bytte ut 2052 armaturer.

Som underhållsåtgärder pga skador på belysning byttes ytterligare 68 armaturer under 2008.

Under 2009 bytte kommunen ut ytterligare 527 armaturer, med egen finansiering, med de besparingskalkyler till grund som bidragsprojektet byggde på.

Under 2010 byttes kommunens resterande armaturer med kvicksilverbestyckning till Natriumlampor. Dessa var 430 st.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	4 639 915 kr
Begärt bidrag i slutrapporten	613 500 kr
Bidrags procent blir	13%

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekv (ton)
-627 000	

Åtgärdsnummer	27
Åtgärdens namn	Närvärme i Lenhovda
Huvudman	Lenhovda Energi AB
Huvudmannatyp	Kommunalt bolag
Organisations nummer	55 64 23 - 7088
Kontaktperson	Bengt Karlsson Vd Lenhovda Energi AB
Postadress	Herråkra, 360 73 Lenhovda
Postnummer och postort	351 12 Växjö
Telefon	0474 – 21 100
E-post	info@jk-tra.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Lenhovda Energi bildades som bolag år 2000. I samband med bolagsbildningen investerades i två pannor, en biopanna på 3,5 MW och en oljepanna på 6 MW. Ett arbete inleddes också för att bygga ut ett fjärrvärme nät i samhället Lenhovda med ca 2000 invånare. Lenhovda är en av huvudorterna i Uppvidinge kommun. Genom åren anslöts fler och fler abonnenter till fjärrvärmenätet vilket medförde att biopannan till sist blev för liten och vi eldade mer och mer olja. Diskussion fördes i ett tidigt skede om att investera i en ny större biopanna. Genom KLIMP öppnades möjligheten för att genomföra den önskade investeringen.

Hösten 2007 upphandlades en ny biopanna. Den nya pannan, är likt den första biopannan, en så kallad fastbränslepanna men med en kapacitet på 4 MW. Pannan installerades under våren 2008 och togs i drift under hösten samma år och den gamla pannan sattes i serviceläge. I och med att vi nu har två biopannor kan servis och underhåll ske utan att oljepannan behövs. Oljepannan finns dock kvar som reserv och för toppbelastning vid extremt väder.

Sedan 2007 har även fjärrvärmenätet i byggts ut och stornät når nu nästan hela samhället. Dock har inte anslutningarna skett i den omfattning som förväntades vilket till största del kan härledas till den ekonomiska kris som har rått. Vi har nu kommit ut krisen och intresset för fjärrvärme har åter väckts. Vi har också fått signaler om att flera företag både nya och tidigare anslutna till fjärrvärmen kommer att starta eller utvidga sin verksamhet och då kommer de att behöva mer värme.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	9 584 256
Begärt bidrag i slutrapporten	2 670 000
Bidrags procent blir	Ca 28%

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekvivalens (ton)
-9 114 174	-2 431

Åtgärdsnummer	29
Åtgärdens namn	Gasrening Sundet Växjö
Huvudman	Växjö kommun, Tekniska förvaltningen
Huvudmannatyp	Kommunal förvaltning
Organisations nummer	212000-0662
Kontaktperson	Steve Karlsson
Postadress	Box 1222
Postnummer och postort	351 12 Växjö
Telefon	0470 – 415 15
E-post	steve.karlsson@vaxjo.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Projektet har funnits förplanerat sedan lång tid som ett delprojekt inom det större biogas-projektet. När det öppnades en möjlighet på våren 2010 att gasreningen skulle kunna bli ett KLIMP-projekt som ersättningsprojekt för Ljungby kommuns ej genomförda projekt i RFSS program, så intensifierades arbetet. Vi visste att allt måste gå som på räls för att vi skulle kunna hinna slutföra projektet inom programperioden. RFSSs ändringsbegäran sändes in 2010-09-24 och efter handläggning från godkändes ändringsbegäran av Naturvårdsverket 2010-10-27 då projektet formellt började.

Upphandlingen gjordes teknikneutral dvs att vi specificerade kapacitetskrav och vilka förutsättningar som rådde sedan var det fritt för olika leverantörer att föreslå en process. Vid anbudstidens utgång hade 4 anbud inkommit. Ett anbud utvärderades inte eftersom anbudsgivaren enligt vår bedömning inte uppfyllde grundkravet med relevanta referenser. Tilldelningsbeslut för det vinnande anbudet meddelades 2010-09-28. Den anbudsgivare vars anbud ej slut utvärderades överklagade tilldelningen, först i Förvaltningsrätten och senare även vidare till Kammarrätten. Båda instanserna fann emellertid att Växjö kommun inte gjort något fel. Kontrakt kunde tecknas med Läckeby Water AB (LW) 2011-03-30. Överklagade orsakade en försening av projektet med nära ett halvår. Detta innebär att gasreningensanläggningen inte kan färdigställas under programperioden. Anläggningen byggs i princip klar och provkörs hos leverantören innan den levereras till oss för slutmontage i vår gasreningensbyggnad i stora enheter. Projektet fortskrider nu med full fart och ny tidplan för möjlig provdrift och produktion av fordonsgas är jan 2012. Den anläggning som upphandlats är av typ kemscrubber-anläggning. Som inledande reningssteg tas svavelväte bort i ett filter med aktiverat kol. En av fördelarna med kem-scrubbertekniken är att den ger låga metanförluster över systemet och till atmosfär utan kompletterande reningssteg.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	Beräknad total 24 100 tkr varav 8 411 318 kronor under programperioden
Begärt bidrag i slutrapporten	3 500 000 kronor
Bidrags procent blir:	14,52% av total kostnad 41,61% av kostnader under programperioden

Energislag och växthusgaser totalt (summering av uppgifter ovan)

Förändring energi (kWh)	Förändring CO ₂ -ekv (ton)
197 500	-4 739,36

Åtgärdsnummer	29
Åtgärdens namn	Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby
Huvudman	Ljungby kommun

Åtgärdsnummer	31
Åtgärdens namn	Utökad biogasproduktion i Ljungby
Huvudman	Ljungby kommun

Ljungby kommuns två åtgärder 29. *Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby* och 31. *Utökad biogasproduktion i Ljungby* har haft problem med genomförandet. Mot slutet av 2009 stod det klart att de inte skulle genomföra åtgärderna. Genom brev från Ljungby kommun i maj 2010 stod det klart att åtgärderna inte skulle genomföras och att de ställde sig positiva till om åtgärderna skulle kunna överlåtas till annan huvudman. I mitten av 2010 stod det klart att Växjö kommun skulle kunna ta över och genomföra en av åtgärderna, den åtgärd som i stora drag överensstämde med Ljungbys åtgärd 29. Uppgraderingsanläggning av biogas i Ljungby. Under hösten 2010 skrevs en ändringsbegäran och sändes in. Naturvårdsverket beslöt 2010-10-27 att Växjö kunde ta över åtgärd 29. Det nya namnet på åtgärden blev *Gasrening vid Sundet Växjö*. Naturvårdsverket beslöt också att Ljungbys åtgärd 31 skulle läggas ner.

Åtgärdsnummer	32
Åtgärdens namn	Bidrag till tankställen med förnybara drivmedel
Huvudman	Energikontor Sydost
Organisations nummer	556713-0116
Kontaktperson	Stefan Olsson
Postadress	Framtidsvägen 10 A
Postnummer och postort	351 96 Växjö
Telefon	0470-76 55 60
E-post	stefan.olsson@energikontorsydost.se
Förändring:	Huvudmannskapet för åtgärden har bytts från Miljöfordon Syd till Energikontor Sydost. Fastställt av Naturvårdsverket 2009-02-19

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Primära delar har varit att 1) bygga upp en aktiv projektorganisation, 2) inventera länets stationer för att få en överblick av antal stationer, försäljningsvolymerna samt intresse för förnybara drivmedel, 3) bearbeta och informera mindre stationer (försäljningsvolymerna under 1000 m³ drivmedel på årsbasis) om projektets möjligheter och bidrag, 4) marknadsföring och informations-spridning, 5) handläggning och utbetalning av bidrag, 6) utvärdering.

En projektorganisation har skapats där mackägare, bränslebolag m.fl. involverats, vilket resulterat i ett närmre samarbete med en öppen diskussion om investeringar, erfarenhetsutbyte, gemensamma aktiviteter m.m. som grund för att få upp fler stationer med förnybart drivmedel i länet. Energikontor Sydost som huvudman för åtgärden har samordnat arbetet i projektorganisationen. När det startade fanns ca 130 bränslestationer i G län varav 12 erbjöd bränslet E85. Idag finns det 99 stationer kvar, varav 51 erbjuder E85 och två biogas. Av stationerna med gröna bränslen är elva mindre varav nio har fått bidrag via denna åtgärd. Marknadsföring och informations-spridning har skett bl.a. genom tidningen Miljöbilen till alla hushåll i länet 2007 & 2008, tidningen Klimat & Transporter 2009 & 2010 till beslutsfattare inom kommuner och lands-ting, hemsida mm. Totalt har bidrag till 15 pumpar/laddstolpar/gasflak delats ut (sju etanolpumpar, 5 el-laddstationer & 3 gasflak) för att stärka infrastrukturen av förnybara drivmedel. Även om målet var 40 nya stationer med förnybart drivmedel så har en miljönytta på 725 m³ i minskad användning av bensin och 1 711 tons reduktion av koldioxid uppnåtts. Totalt har drygt 51% av miljönyttan uppnåtts enligt ansökan, men då endast 45% av bidragspengarna har använts så får målet anses uppfyllt trots de tuffa omständigheterna under projekt-tiden med ekonomisk kris, strukturrationaliseringar bränslebranschen, högre pris på etanol än bensin mm. Mer info i Bilaga 32A_Fördjupande projektslutrapport

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	8 666 467
Begärt bidrag i slutrapporten	1 520 805
Bidrags procent blir:	17,6 %

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO ₂ -ekvivalens (ton)
-238 273,8	-1 817,2

Åtgärdsnummer	36
Åtgärdens namn	Elektrifiering av industrispår i Älmhult
Huvudman	Älmhults kommun
Huvudmannatyp	Kommunal förvaltning
Organisations nummer	212 000-0647
Kontaktperson	Bengt Pettersson
Postadress	Box 500
Postnummer och postort	343 23 Älmhult
Telefon	0476 – 551 10 070 – 628 09 63
E-post	bengt.pettersson@almhult.se

Kortfattad sammanfattning av åtgärdens genomförande.

Huvudmannen har lämnat en mer utförlig redovisning till slutrapporten.

Hur har åtgärden genomförts?

Åtgärden har ej utförts. För det första tog Banverket ansvar för att upprätta handlingar, upphandla entreprenör samt byggleda entreprenaden. Banverket stoppade genomförandet efter projen pga. att utvecklingsplanerna för bangården och terminalen skulle samordnas.

När sen Banverket sa kör så var vi i Trafikverksmiljö. Trafikverket hann inte ta tag i projektet och genomföra det.

Miljörelaterad investering (Åtgärdsinvestering)	0 kr
Begärt bidrag i slutrapporten	0 kr
Bidrags procent blir:	0%

Energislag och växthusgaser totalt

Förändring energi (kWh)	Förändring CO2-ekviv (ton)
0	0